

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 2 - 195 4

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 2 - 1954I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	" 6
III	Vakbeweging	" 16
IV	Andere stromingen	" 20
V	Indonesië	" 22
VI	Overzicht der stakingen in Februari 1954	" 25

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Tussen Berlijn en Genève

De voorstellen tot hereniging van Duitsland en tot het sluiten van een Oostenrijks vredesverdrag werden, zoals bekend, in Berlijn niet bevredigend geregeld en op de lange baan geschoven. Wel besloten de Grote Vier op 26 April a.s. te Genève, dan voornamelijkter behandeling van Aziatische problemen, bijeen te komen. China en verschillende andere landen, die in Korea troepencontingenten hadden, zullen daar mede vertegenwoordigd zijn.

Moskou schijnt voorshands nog niet meer te willen dan het handhaven van de bestaande toestand. Tegelijkertijd tracht het de grote bondgenoot in Peking te paaien.

De Westerse Grote Drie zijn op hun beurt niet ingegaan op Molotow's kennelijk tegen de E.D.G. en de NAVO gericht plan tot het sluiten van een Europees Veiligheidspact voor de duur van minstens vijftig jaar.

In navolging van "Prawda" en Radio-Moskou prees de communistische wereldpers het overleg in Berlijn als een teken van internationale ontspanning.

Dit gematigde optimisme ging in de USSR gepaard met voortgezette waarschuwingen, mogelijk alleen voor binnenlands gebruik, tegen "kapitalistische omsingelingspogingen". Partijmaarschalk Boelganin sloeg dit alarm en wekte op tot voortdurende waakzaamheid. Dergelijke militante uitspraken behoeven niet te verbazen. Dit gemanoeuvreer past volkomen in de dialectische structuur van de Kremlin-politiek.

Jaar zonder Stalin

Op of omstreeks 5 Maart werd alom herdacht dat Stalin een jaar geleden stierf. De communisten in en buiten de USSR arrangeerden daartoe geen grootscheepse herdenking zoals bij de recente 30ste verjaardag van Lenin's verscheiden.

Aan de persoonsverheerlijking van Stalin werd geen overwegende plaats ingeruimd. Het ontbrak echter geenszins aan royaal eerbetoon voor zijn denkbeelden en arbeid in dienst der Partij.

Een zekere ingetogenheid viel eveneens bij de Stalinherdenking in het Westen op. (Zie voor die der C.P.N.: Hoofdstuk II). Het Franse partijorgaan "L'Humanité" bracht niet zoals bijv. "De Waarheid" een speciaal artikel over de betekenis van de overledene.

Stalin wordt nu bovenal geëerd als een "onwankelbare Leninist". Het Sowjet-Russische persagentschap TASS wees aan de vooravond der herdenking op zijn verdiensten als trouwe discipel van het Leninisme en de daarop gefundeerde Partij.

Mutaties

In de periode Maart 1953-Maart 1954 werd het regerings-apparaat der USSR geleidelijk aan weer uitgebreid. Premier Malenkov had bij het begin van het collectieve leiderschap het totaal der ministeries door samensmelting teruggebracht van ruim vijftig tot minder dan dertig. Thans groeit men weer naar de oude omvang toe. Zojuist werd een afzonderlijk ministerie van hoger onderwijs opnieuw ingesteld en onder leiding van V. Létine geplaatst. Reeds enige jaren ressorteerde het hoger onderwijs onder het departement van culturele zaken, dat werd geleid door minister P.K. Ponomarenko. Deze vooraanstaande figuur in de CPSU is thans geen minister meer, maar nog steeds een belangrijk man. Hij is dezer dagen naar Kazakstan gedirigeerd als eerste secretaris der communistische Partij aldaar. In dat maagdelijke land zal hij met behulp van "vrijwilligers" pioniersarbeid op landbouwtechnisch en ander terrein moeten leiden, wat hem als oud-partisanen-generaal wel toevertrouwd zou zijn. Zijn ministersplaats in Moskou wordt nu ingenomen door de bekende Sowjet-filosoof Georgi Alexandrow, die onder het Stalin-Zhdanow-bewind in ongenade was gevallen.

Ook de bekende Sowjet-econoom, professor Eugène Varga, is naar het Kremlin teruggeroepen als eerste raadsman voor economische zaken.

Men kan uit dit soort benoemingen afleiden, dat het nieuwe collectieve regime het nuttig heeft geoordeeld enige prominente vijanden van wijlen Zhdanow in ere te herstellen.

Op 12 Februari j.l. ontvingen Alexandrow en Varga alsmede een zestigtal andere Sowjet-geleerden de hoogste burgerlijke onderscheiding nl. de Lenin-orde.

Ignatiew gerehabiliteerd

De laatste weken brachten nog meer verrassingen. Na de dood van Stalin was L.P. Beria zelf minister van binnenlandse zaken (MVD) geworden en werd het tot dan zelfstandige ministerie van staatsveiligheid in zijn departement opgenomen.

Zoals men weet nam de door Beria geleide MVD in April 1953 de verantwoordelijkheid op zich voor het liquideren van het zgn. "dokterscomplot".

Tegelijkertijd werden Rioemin en Ignatiew ernstig in gebreke gesteld. De eerste werd zelfs gearresteerd en Ignatiew, ten tijde van de "ontmaskering" van de "moordenaars in witte jassen" minister van staatsveiligheid, verdween geruisloos van het toneel.

De Malenkov-leiding heeft het blijkbaar eerst nu nuttig geoordeeld om Ignatiew in ere te herstellen, d.w.z. bijna een vol jaar na zijn "ongenade" en enige maanden na de liquidatie van zijn belager Beria.

Weliswaar keert Ignatiew niet terug als minister maar hem is nochtans een hoge partijfunctie toegewezen als eerste secretaris der communistische partij van Basjkir, het belangrijke oliegebied in de westelijke Oeral.

Een andere mutatie in de sfeer van de "samenzwering" der doktoren is het ontslag van de Russische arts A.F. Tretjakow, die Stalin in zijn laatste uren medische bijstand verleende en die als eerste de akte van overlijden ondertekende.

Hij werd begin Maart 1954 onverwacht als minister van volksgezondheid vervangen door Maria Kovrigina, die tot dan vice-minister van volksgezondheid was. Het ontslag werd niet gemotiveerd. Tretjakow zou indertijd (vermoedelijk reeds in Januari 1953) zijn benoeming tot minister van volksgezondheid te danken hebben gehad aan de ontdekking van het "dokterscomplot".

Tretjakow kan dus worden gezien als een figuur, die bij het ontdekken van het artsencomplot aan de kant der beschuldigten stond. Hij behield echter zijn ministersportefeuille toen deze affaire overstag ging en de doktoren, op last van Beria's MVD, als onschuldig bevonden uit hun gevangenschap werden ontslagen. Des te merkwaardiger is zijn afzetting als minister op het huidige moment. Mogelijk liggen aan deze politieke val dan ook andere oorzaken ten grondslag dan Tretjakow's relatie met de kwestie der Kremlin-artsen.

Verdere verschuivingen

Sedert April 1953 hebben zich vele ingrijpende mutaties voorgedaan in de bezetting van de secretarisposten der c.p.-en van de USSR. Talrijke voorname functionarissen werden, in een tijdsbestek van ongeveer een jaar, gedwongen hun plaats aan nieuwe gunstelingen af te staan of, in een enkel geval, genoeg te nemen met een meer bescheiden post.

In de communistische partij van de Oekraïne werd bijvoorbeeld Melnikow vervangen door Kirichenko; in Georgië Mgeladze door Mzhavanadze; in Azerbeidzjan Bagirow door Yakubow; in Armenië Arutinow door Towmasyan; in Kazakstan Shayakmetow door Ponomarenko; in Moldavië Gladky door Serdyuk (eerstgenoemde werd van de 1e secretarisplaats naar de 2e gedrongen); in het Leningrad-district moest Andrianow het veld ruimen voor Koslow.

De hierboven enige malen genoemde P.K. Ponomarenko en de eveneens in Moskou op de voorgrond staande partijfunctionaris L.I. Brezhnew werden in Februari j.l. benoemd tot resp. 1e en 2e secretaris van de c.p. in Kazakstan. Hun voorgangers aldaar (C.P. Shayakhmetow en Afonow) werden van hun post ontheven omdat zij, naar de Sowjetpers meldde, geen rekening hadden gehouden met de partijactivisten en geweld hadden aangedaan aan de beginselen van het collectieve leiderschap.

Shayakhmetow zou ondanks deze mede tegen hem gerichte ernstige beschuldigingen niet volledig in ongenade zijn gevallen. Hij wist aan alle voorgaande zuiveringen te ontkomen en zwaaide vijftien jaren onafgebroken de partij-scepter over het hem toevertrouwde Kazakstan, waarheen Moskou Ponomarenko thans met grote bevoegdheden heeft gezonden.

Oppeerste Sowjet der USSR

De verkiezingen voor de beide Kamers der Oppeerste Sowjet werden j.l. Zondag 13 Maart gehouden. Zij verliepen volgens plan, zoals te verwachten was. De politieke betekenis van dit omvangrijke staatscollege van ver over de duizend ja-zeggere is zeer betrekkelijk. Het heeft nimmer een beslissende functie kunnen vervullen in de gang van zaken der Sowjet-Unie.

Het grote manifest van het Centraal Comité der CPSU, opgesteld ter gelegenheid van de verkiezingscampagne, deed o.m. uitkomen, dat de zware industrie de grondslag van de bloei der vreedzame Sowjet-economie en van de verdedigingscapaciteit van het land was en blijft.

Kenmerkend voor de inhoud van bedoelde verkiezingsoproep is de critische toon der Sowjet-leiding jegens het doen en laten der aan haar ondergeschikte instanties van Partij en Staat.

De vertegenwoordigers van leger, vloot en luchtmacht der USSR zijn in aantal verdubbeld in vergelijking met het jaar 1950. De meesten van deze afgevaardigden blijken hoge militairen te zijn, namelijk maarschalken, admiraals, generaals en kolonels, annex een enkele in dit martiale gezelschap verdwaalde kapitein.

Partijcongressen in de satellietstaten

Grote bedrijvigheid werd waargenomen in de c.p.-en der satellietstaten en in de Oost-Duitse S.E.D. Ook daar bespeurt men de corrigerende hand van Moskou.

Het van Januari naar Maart verschoven congres der Verenigde Poolse Arbeiderspartij (i.c. de communistische partij) werd door niemand minder dan Chroestsjow, de eerste secretaris der CPSU bijgewoond. Waarschijnlijk is het een novum, dat een Sowjet-Russische partijfunctionaris van dit formaat aan een partijcongres van een satellietland heeft deelgenomen.

Een andere prominente vertegenwoordiger van het secretariaat der CPSU, met name P.N. Pospelow verscheen in Sofia om namens het Centraal Comité der Sowjet-Russische Partij de groeten over te brengen aan de Bulgaarse strijdmakkers.

Reeds zijn symptomen van zuivering in de hoogste gelederen der Poolse partijleiding signaleerd.

Boleslaw Bierut, tot nu toe minister-president en voorzitter der Poolse Verenigde Arbeiderspartij, gaat zich voortaan uitsluitend wijden aan partijzaken in zijn nieuwe kwaliteit van le secretaris der c.p.

VERTROUWELIJK

V. Chervenkow, eerste minister en toonaangevend lid van het Bulgaarse Politburo, zou inmiddels zijn functie als eerste secretaris van het Centraal Comité hebben neergelegd. en, evenals Malenkow in Maart 1953 deed, zijn hoofdtaak thans zoeken in de uitoefening van het premierschap.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft Stalin naast de bevoegdheden van de Partij ook die in de Staat aan zich getrokken. Deze situatie bleef ook nadien bestendig. Daarvan komt men sedert Stalin's dood terug.

De Regering wordt voortaan weer uitsluitend de uitvoerende macht terwijl de Partij koers en richtlijnen bepaalt en achteraf de juiste toepassing der partijbeslissingen controleert.

De recente wijzigingen in Polen en Bulgarije schijnen zulks te bevestigen alsmede de reeds eerder ingevoerde duidelijke taakverdeling tussen Regering en Partij in de Sowjet-Unie zelf. Ook in Hongarije trad dit aan den dag waar Rákosi de functie van minister-president prijs-gaf om het secretariaat der Partij te kunnen blijven voeren.

Oost-Duitsland

De S.E.D. zal eind Maart a.s. haar vierde partijcongres houden en o.m. een nieuw partij-statuut moeten vaststellen. De leden krijgen bij de aanvaarding ervan veel meer dan voorheen plichten opgelegd. Kennelijk beoogt de centrale partijleiding een strakker aanhalen van de teugels.

De komende veranderingen tonen aan, dat de S.E.D. min of meer naar het Sowjet-Russische model wordt gestroomlijnd, waarbij het C.P.S.U.-partijstatuut van October 1952 richtsnoer zal zijn.

Men is voornemens het S.E.D.-voorzittersschap af te schaffen hetgeen de weg kan banen voor nog grotere invloed van eerste partijsecretaris Walter Ulbricht. President Wilhelm Pieck en premier Otto Grotewohl voeren tot dusver tezamen het voorzittersschap der S.E.D. Het ontwerp-partijstatuut maakt van deze dubbele functie geen gewag meer.

Duclos contra Lecoeur

Auguste Lecoeur is van het eerste plan der Franse c.p. verdwenen. De interne tegenstellingen in de partij zijn naar buiten getreden sedert eerste partijsecretaris Jacques Duclos ten overstaan van het Centraal Comité der P.C.F. partijsecretaris Lecoeur ervan beschuldigd heeft, dat hij niet voldoende actief is geweest in het organiseren van de Partij en anderzijds weer te voortvarend in het zoeken van contact met andere partijen ter bereiking van een eenheidsfront, zulks met verontachtzaming van de onontbeerlijke partijprincipes. Lecoeur wordt o.a. gebrek aan zelfcritiek verweten. Duclos sprak

zelfs van "opportunisme" en "liquidatoren-dom". Het lijkt er wel op of Lecoeur juist wordt beschuldigd van vergrijpen waaraan hij part noch deel heeft. Het Centraal Comité der P.C.F. stemde in met de aanklacht en heeft Marcel Servin in de plaats van Lecoeur tot secretaris benoemd. Hij wordt beschouwd als medestander van Duclos en had tot dusver toezicht op de "partij-politie".

Lecoeur werd steeds gezien als een beschermeling van Maurice Thorez, wiens gezondheid naar men weet wankel is.

Voorzover er reeds sprake is van een openlijke strijd om de troonopvolging werd deze in eerste ronde door Duclos gewonnen.

HOCFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES

In het zicht der verkiezingen

Reeds eerder werd er op gewezen dat de C.P.N. zich onder de leuze "geen anti-communistisch, maar een anti-kapitalistisch blok" bij de komende Statenverkiezingen zal richten tegen de partij van de "zwarte reactie": de K.V.P., tegen de "hoofdvijand Romme".

Paul de Groot heeft dit onlangs uitvoerig gemotiveerd in zijn brochure "Romme legt zijn kaarten op tafel" en later in "Politiek en Cultuur" van Maart '54 onder de titel "De rol van de communistische partij in de Nederlandse politiek".

De voornaamste inzet voor de verkiezingsstrijd, evenals voor de politieke en economische strijd in het algemeen, aldus het P & C-artikel, is het terugslaan van het offensief van Romme.

De C.P.N., de enige kracht, die in staat is paal en perk te stellen aan de zwarte reactie van Romme, moet de Nederlandse arbeidersklasse, de democratische massa's hierbij voorgaan en leiding geven. De partij is, volgens De Groot, te vergelijken met een sleepboot, toegerust met een krachtige motor, die een lichter, breed gebouwd en zwaar geladen in de gewenste richting weet te verplaatsen, "desnoods door haar een duw te geven op de plek, waarvoor schippers meestal een minder nette uitdrukking plegen te gebruiken".

De communistische partij is z.i. een partij als geen andere, omdat de communistische ideologie, het dialectisch materialisme, deze partij de vaste blik, het vertrouwen in de toekomst, het inzicht in het heden en het onverwoestbare optimisme geeft, dat ook de ergste vijanden in het communisme erkennen. De communistische partij steunt hoofdzakelijk op de meest vitale klasse van de maatschappij, op het proletariaat, dat niet alleen de meeste daadkracht, doch tevens het meest kwetsbare deel van de productie, het bedrijf en het

transport, binnen het bereik van zijn handen heeft.
(Onderstreping dezerzijds).

Alleen al het bestaan van de communistische partij, zo stelt De Groot, dwingt de reactie rekening te houden met de wensen van de werkende massa. Zij moet aldus handelen om "de communisten de wind uit de zeilen te halen".

"De Waarheid" van 6.3.1954 bracht een "oproep aan de kiezers" met de verkiezingsleuzen der C.P.N.

De Partij zal strijden voor hoger loon en een prijsstop, verlaging van de belasting, verzekering van de werkgelegenheid, 75.000 woningen per jaar, premievrij staatspensioen voor ouden van dagen, een beter provinciaal bestuur, herstel van de nationale zelfstandigheid; voor de 5e Mei, voor collectieve veiligheid en vrede en tegen de E.D.G.

Aan deze leuzen ging een uitvoerige opsomming vooraf van wat door het optreden der C.P.N. in de afgelopen jaren werd bereikt. Op kwistige wijze zijn hierin allerlei verbeteringen op het tegoed der communisten geboekt. Zelfs de trouwste partijgangers moeten zich wel de ogen hebben uitgewreven, toen zij in hun lijfblad lazen welk een positieve invloed hun C.P.N. op de gang van zaken in Nederland heeft uitgeoefend.

Het beslissende kenmerk van de huidige ontwikkeling in ons land is, blijktens deze oproep aan de kiezers, de groei van de "eenheid van actie", de voorwaarde voor de verzameling van alle vredelievende en vooruitstrevende Nederlanders en uiteindelijk de weg naar een nieuwe coalitieregering, waarin voor Romme geen plaats zal zijn.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat de C.P.N. in het kader van de huidige tactiek een agitatiecampagne tegen de K.V.P. gaat voeren. Symptomen daarvan zijn reeds waar te nemen in recente publicaties, bijv. een uitvoerige reportage over het optreden van de K.V.P.-fractie in Hoensbroek ("De Waarheid" 4.3.1954).

Op 9 Maart j.l., de datum der kandidaatstelling, zette de C.P.N. haar verkiezingscampagne officieel in onder de leuze "De borden uit". Een periode van interne voorbereiding was daaraan voorafgegaan, waarin o.m. verkiezingsconferenties in de zeventien districten der Partij waren belegd. Op die bijeenkomsten maakten de functionarissen zich vertrouwd met de parolen van het Partijbestuur inzake de te volgen tactiek.

Herdenking Februaristaking

Zoals elk jaar gebruikelijk vond in de namiddag van 25 Februari j.l. onder auspiciën van het communistische comité de herdenking van de Februaristaking 1941 plaats, na de eerder op die dag gehouden officiële plechtigheid.

VERTROUWELIJK

Het aantal deelnemers - volgens het C.P.N.-dagblad "ontelbare duizenden" - bleek belangrijk minder dan bij de herdenking in 1953, nl. naar schatting plus minus 3500 (vorig jaar 4 tot 6 duizend).

Belangwekkender dan deze communistische manifestatie was de verschijning - enige dagen vóór de 25e Februari - van een boek, samengesteld door B.A. Sijes, medewerker aan het Rijksbureau voor Oorlogsdokumentatie, getiteld: "De Februaristaking 25/26 Februari 1941". Deze monografie "geeft een objectief en duidelijk beeld van de rol, die de C.P.N. in de voorbereiding en het verloop van deze staking heeft gespeeld" (Groene Amsterdammer 20.2.1954). De rol van de illegale C.P.N. wordt vergeleken met de functie van een vonk, die in een kruitvat slaat. Met welke kracht de explosie zal geschieden, hoever de werkingssfeer ervan zal zijn, wordt echter niet door de vonk maar door het kruit bepaald. De leiders van de C.P.N. waren, aldus Sijes, in de hoogste mate verrast over de snelheid waarmee de staking van het ene bedrijf naar het andere oversloeg. De Februaristaking was, zo concludeert hij, geen betoging met een partij voorop en meelopers daarachter, doch een massabeweging, die op een veel bredere basis rustte. Het was een protest, dat door zijn spontaan en massaal karakter niet willekeurig was op te roepen noch te herhalen.

De Nederlandse pers leverde op Sijes' studie uitvoerige en merendeels instemmende commentaren. Algemeen onderschreef men, dat de Februaristaking een uiting van spontaan nationaal verzet tegen de bezetter en geen communistische staking was geweest. "Vrij Nederland" voegde daar aan toe een beschouwing over de sinds 1946 in "De Waarheid" over de staking verschenen publicaties. Het blad meent aan de hand van enkele Waarheid-citaten te kunnen bewijzen, dat de C.P.N. na de oorlog verder gesponnen heeft aan de legende, dat de Februaristaking een communistische staking is geweest en dat daarbij, in strijd met de waarheid, Paul de Groot als de grote inspirator van de staking werd aangewezen.

In een eerste bericht over het werk van Sijes nam "De Waarheid" op 20.2.1954 onder koppen resp. "De C.P.N. faalde", "De C.P.N. had succes" gedeeltes over uit recensies van "Vrij Nederland" en "De Groene Amsterdammer". De redactie voegde daar laconiek aan toe: "Wij van onze kant onthouden ons van commentaar".

Op 23.2.1954 gaf Paul de Groot in een artikel "Herdenkt allen de grote Februaristaking" uiting aan zijn verontwaardiging over perscommentaren op Sijes' boek.

VERTROUWELIJK

Hij betoogde, dat door de tegenstanders van de communisten, met de bedoeling, de rol van de C.P.N. in het verzet te ontkennen, de stelling verkondigd is, dat de Februaristaking een zuiver spontane opwelling van de bevolking zou geweest zijn, die geheel uit de lucht was komen vallen zonder voorbereiding, organisatie of leiding. Daar de rol van de C.P.N. in het verzet echter aan iedere Nederlander bekend was, poogde men het daarna voor te stellen alsof de communisten eerst tegen de Duitsers in verzet waren gekomen, nadat de Sowjet-Unie was aangevallen. Toen dit, gezien de Februaristaking niet houdbaar bleek, werd beweerd, dat niet de illegale C.P.N. onder leiding van haar Partijbestuur, doch slechts enkele Amsterdamse communisten individueel met de staking te maken hebben gehad.

De uitgave van het boek van een "zekere mijnheer Sijes, medewerker van het zich noemende Rijksbureau voor Oorlogsdocumentatie" noemde De Groot een op de vooravond van de herdenking door de "EDG-Genossen" op bijzonder geraffineerde wijze opgezette lastercampagne. Uit de recensies in andere bladen had hij reeds opgemaakt, dat het boek de strekking had, die de communisten hadden voorzien t.w. "een als wetenschappelijke geschiedschrijving gecamouflleerd anti-communistisch schotschrift".

De Groot's belofte: "Wij zullen er later op terugkomen" is nog niet ingelost.

"De Waarheid" is waarschijnlijk het enige dagblad, dat het boek niet ter recensie had ontvangen, aldus De Groot. Hij liet onvermeld, dat, zoals Sijes in zijn werk vastlegt, het Dagelijks Bestuur der C.P.N. op 2 Mei 1950 een verzoek om medewerking van de zijde van het Rijksbureau voor Oorlogsdocumentatie had afgewezen. Als motief liet het DB toen gelden, niet te kunnen aannemen, dat het Instituut de landverraderlijke rol van al of niet geheime organisaties zou vermelden, die op dat moment in het land beslissende invloed zouden uitoefenen. Verder was het DB van mening, dat de samenstelling van het Instituut, de verbondenheid daarvan met de optredende regering, geen waarborg voor objectiviteit zouden bieden.

Dirk Van Nimwegen, een der voormannen bij de Februaristaking, lanceerde in "De Waarheid" van 24 Februari j.l. een beschouwing. Hij was er trots op te hebben mogen meehelpen om de Februaristaking een feit te doen worden, maar de hulde bleef aan de partij, die leiding heeft gegeven en aan het Nederlandse volk, dat deze partij zijn vertrouwen schonk.

Twee dagen eerder schreef De Groot evenwel in zijn hiervoren vermeld artikel, dat de C.P.N. zich in haar rechtmatig verweer tegen laffe landverraderlijke beschuldigingen op haar rol in de Februaristaking heeft beroepen. "Zij heeft nooit beweerd, dat de staking een partijzaak is geweest" (onderstr. dzz.).

Bestuursmutatie

In MO no 1-154 werd de verwachting uitgesproken, dat de ernstige ontevredenheid over de leiding van het Amsterdamse C.P.N.-district aanleiding zou kunnen zijn tot wijzigingen in de bestuurs-samenstelling ervan. Thans is gebleken, dat politiek-secretaris Gerrit Blom als zodanig werd afgezet en vervangen door de landelijk propaganda-leider Harry Verhey. Het is niet bekend of Verhey ook met deze algemene taak belast blijft.

De jongste bestuursmutatie is niet nadrukkelijk openbaar gemaakt. In "De Waarheid" van 8 Maart 1954 werd Harry Verhey als spreker op de Stalinherdenking te Amsterdam vermeld en zonder meer aangeduid als le secretaris van het Amsterdamse district. Voordien was het al in het Waarheid-verslag over de herdenking van de Februari-staking opgevallen, dat Harry Verhey en G. Kuiper werden genoemd als degenen, die de krans legden namens het Districtsbestuur.

Agitatie tegen de westelijke verdediging

In de verklaring van Minister Staf over de legering in ons land van Amerikaanse eskaders straaljagers vond de C.P.N. een nieuwe impuls voor haar campagne tegen de E.D.G. en de westelijke verdediging in het algemeen. Afgaande op het gerucht, dat deze luchtmachtonderdelen in Venray zouden worden gestationneerd gaf "De Waarheid" 27.2.1954 een uitvoerige reportage over de aanleg van "de luchtbasis in de Peel". De Waarheidverslaggever, die Venray's omgeving voor dat doel in gezelschap van het Limburgse Statenlid Ben Oldenhof, bezocht, schetste de gevolgen van de "bezetting door troepen van een vreemde mogendheid" van 320 ha Limburgse grond, te weten: geen grond meer voor de boeren, geen rust meer voor de zieken en morele gevaren voor de jeugd. Later berichtte de pers echter dat de Amerikaanse eskaders in Soesterberg zouden worden gelegerd.

Het Dagelijks Bestuur der C.P.N. keerde zich in een oproep dd. 20.2.1954 scherp tegen "de vestiging van de Amerikaanse oorlogsbases". Het wekte op tot een heftig verzet tegen de legering van vreemde troepen, daar de Amerikanen niet als gasten maar als "Herrenvolk" komen.

In een artikel "Nieuwe Tijden" ("De Waarheid" 13.2.54) prees Paul de Groot het door Molotow ter Berlijnse conferentie voorgestelde collectieve veiligheids-pact aan als de juiste oplossing voor alle vraagstukken betreffende de Europese veiligheid.

Het behoud van de 5e Mei

De C.P.N. zette haar campagne voor het behoud en de viering van de Bevrijdingsdag voort. Ook in niet-communistische milieus leeft h.i. de wens om de nationale bevrijdingsdag in ere te houden. Nadrukkelijk vermeldt haar pers, dat verschillende gemeentebesturen op 5 Mei het

gemeentepersoneel een halve dag vrij zullen geven. Marcus Bakker verklaarde in een artikel "Dromen zijn bedrog" (De Waarheid 6.2.1954) dat de door Minister-President Drees in de Kamer gebezigde argumenten tegen de 5e Mei door de feiten zijn achterhaald. Op 25 Februari betoogde Bakker in een artikel "De baan is vrij", dat de overweging van N.V.V.-leider Roemers (het regeringsbesluit inzake de 5e Mei moet op grond van de democratische principes worden opgevolgd) geen opgeld meer doet nu verschillende gemeentebesturen (met een P.v.d.A.-meerderheid) duidelijk tegen de regering stelling hebben genomen door hun personeel een halve dag vrij te geven.

Daarmede is volgens "De Waarheid" de baan vrij en staat niets de vakbeweging in de weg om ook in de bedrijven een halve dag vrij te eisen. De arbeiders zouden van deze situatie een dankbaar gebruik kunnen maken.

In haar verkiezingscampagne zal de CPN, mede gezien haar leuzen, de actie voor de 5e Mei wel uitbuiten als een mogelijkheid tot basis-verbreding. Het lijkt niet uitgesloten, dat de Partij zich ook met de viering van de dag zelve -het beleeggen van festiviteiten e.d. - zal gaan bezighouden.

De levensstandaard

Ook in de jongste verslagperiode bracht "De Waarheid" opvallende berichten betreffende het duurder worden van verschillende artikelen. Frits Reuter zag zijn motie voor loonsverhoging en het opleggen van een prijsstop door de 2e Kamer afgewezen. Baruch liet naar aanleiding van de verhoging van de koffie- en theeprijzen de Waarheid-lezers "Op de koffie komen". Onder deze titel betoogde hij in het nummer van 3.3. 1954, dat er voor deze prijsverhoging geen enkel excuus is en dat er in Nederland enkele lieden zijn, die net als hun "Amerikaanse kartelbroeders" extra winsten willen maken. Het zijn z.i. de erfgenamen van Droogstoppel, die de koffieprijsen maken.

Stalinherdenking

Naar aanleiding van het overlijden van Stalin op 5 Maart 1953 belegde de CPN o.m. in de drie grote steden Stalin-herdenkingen.

Uit een artikel van Annie Averink "Een jaar na Stalin's dood" wordt wel duidelijk dat Stalin nog wel de grote, maar niet "de" leider is van het wereldcommunisme.

In Averink's bijdrage wordt Stalin 10 maal genoemd en dan nog 2 keer in één adem met Lenin, wat bescheiden lijkt in vergelijking met de overvloed van weleer. De toon van haar beschouwing is vlak. Na te hebben vermeld, dat de vijanden van het socialisme na Stalins dood hoopten, dat dit verlies de Sowjet-Unie innerlijk zou verzwakken, stelt zij dat deze hoop zijn oorsprong vond in de valse gedachte, dat in de Sowjet-Unie een persoonlijke dictatuur mogelijk zou zijn. (onderstr. dzz.)

Averink vervolgde "In de Sowjet-Unie bestaat geen

persoonlijke dictatuur, maar een regering van vertegenwoordigers der arbeiders, kolchosboeren en intellectuelen. Deze regering wordt gedragen door het g e h e l e volk en geleid door de Communistische Partij".

Na aldus het "collectieve leiderschap" te hebben geëerd, vervolgde zij met de bekende critiek op de "heerschappij van Amerika" en op de oorlogszuchtige bedoelingen ten opzichte van de Sowjet-Unie van het Amerikaanse imperialisme.

De schrijfster bracht Stalins "Economische Problemen van het Socialisme in de Sowjet-Unie" nog ter sprake met aanhaling van zijn stelling betreffende de onvermijdelijkheid van de tegenstellingen en oorlogen tussen imperialisten onderling in hun strijd om de grondstoffenbronnen en afzetmarkten. Zij noemde de juistheid van Stalins uitspraak in het jaar na zijn dood maar al te zeer bevestigd.

Partijbestuurder Harry Verhey wijdde aan Stalin een beschouwing in "Politiek en Cultuur" van Maart 1954, aangepast aan de huidige behoeften van de "collectieve leiding".

MANTELORGANISATIES

Algemeen

Na het op 17 Januari j.l. te Amsterdam gehouden Nationale Congres van Waakzaamheid waren de viering van de Koloniale Jeugddag en de Internationale Vrouwendag de enige min of meer in het oog lopende gebeurtenissen. Van georganiseerde politieke acties onder de massa viel echter buiten het vorenstaande weinig te bespeuren. Men schijnt meer dan enkele maanden geleden voorzichtigheid te betrachten.

De strijdvaardigheid van de Partij, die nu de handen vol heeft met de verkiezingscampagne, ontbreekt op dit moment bij de mantelorganisaties. Deze houden zich voornamelijk bezig met het voorbereiden van nieuwe campagnes, die in hoofdzaak gericht zijn op het bevorderen van begrip en het kweken van vriend schappelijke belangstelling voor de algemene doelstellingen van het communisme. De vereniging "Nederland-USSR" oriënteert zich daarbij meer direct op de Sowjet-Unie dan bijvoorbeeld het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond. Bij de eerstgenoemde mantelorganisatie staan het propageren van de Oost-Westhandel en het uitwisselen van culturele delegaties nu opnieuw in het middelpunt der belangstelling. Bij het A.N.J.V. zijn het vooral de sportieve ontmoetingen in de geest van kameraadschap, die een welwillende houding van de massa in het Westen jegens het Sowjet-bloc moeten bevorderen.

Vereniging "Nederland-USSR"

Aangezien het pand Frederiksplein 46 te Amsterdam enige tijd geleden is aangekocht door de Anglo-Iranian Oil Company, moest het landelijk secretariaat van de Vereniging "Nederland-USSR" eind Februari 1954 worden verplaatst. Het is nu gevestigd in het perceel Hont-horststraat 16, Amsterdam-Zuid.

De vereniging besteedt op het ogenblik bijzondere aandacht aan het uitbreiden van haar invloedssfeer. Daartoe wordt het noodzakelijk geacht de samenwerking en de propaganda-activiteit van de afdelingen te stimuleren door het scheppen van een nauwer intern organisatorisch contact en door vergroting van de controle-mogelijkheden op de activiteit der afdelingen. Op deze wijze hoopt men t.z.t. ook door te dringen in plaatsen, waar "NU" tot op heden niets of weinig betekent.

Stichting "Zonneschijn"

In het kader van de propaganda voor het onder communistische leiding staande kinderkamp "Zonneschijn" te Loenen op de Veluwe wordt op het ogenblik getracht besturen van neutrale speeltuinorganisaties te interesseren voor kinderuitzendingen in groepsverband naar dit kamp. Het landelijk comité "Kinderuitzending" (troetel-kind van de NVB) en de daarmee verbonden plaatselijke comité's zijn diligent.

Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB)

De internationale contacten, die de Nederlandse Vrouwenbeweging binnen de Internationale Democratische Vrouwen Federatie (I.D.V.F.) vindt, brengen wel wat leven in de brouwerij. Een wereldcongres bij voorbeeld als dat te Kopenhagen van Juni 1953 spreekt tot de verbeelding der vrouwen en vormt voor het hoofdbestuur der NVB een welkome aanleiding in de afdelingen wat meer te vergaderen. Iets dergelijks valt in dit voorjaar te constateren, nu men zich bezighoudt met de uitzending van een delegatie naar het op 26 Maart aanvangende congres der Indonesische zustervereniging, de "Gerwis". In afdelingen, te klein om er een speciale "Indonesië-bijeenkomst te organiseren, verkoopt men toch vol ijver de stukjes zeep ter versterking van het "reisfonds" (zie het vorige M.O.)

Uit de samenstelling der delegatie naar het "Gerwis"-congres blijkt nog eens duidelijk, dat de NVB meer een neven- dan een mantelorganisatie der CPN is. Met de vice-voorzitster Rie Lips-Odinot wordt namelijk Annie van Ommeren-Averink uitgezonden, die niet eens een functie in de NVB bekleedt doch zitting heeft in het CPN-Partijbestuur.

VERTROUWELIJK

De verbondenheid met de CPN werd ook op 7 Maart j.l. gedemonstreerd in de Apollohal te Amsterdam, waar Marcus Bakker op de Internationale Vrouwendag een woord van welkom sprak namens de Partij.

De parolen voor deze Internationale Vrouwendag volgden het voor de IDVF reeds klassiek geworden patroon van: vrede en nationale onafhankelijkheid - gelijkberechtiging der vrouw - het geluk van het kind - betere sociale voorzieningen.

Deze leuzen waren uitgegeven door de Uitvoerende Raad van de Federatie, die van 16 tot 19 Januari 1954 in Genève vergaderde en van daaruit tevens een boodschap zond aan de Conferentie der Grote Vier in Berlijn.

De Raad besloot in diezelfde zitting voor de Verenigde Naties een memorandum op te stellen over de positie van de vrouw.

De Jeugdbeweging

Evenals haar zusterorganisatie de International Union of Students (IUS) heeft de World Federation of Democratic Youth (WFDY) voor het jaar 1954 een uitgebreid program opgesteld, gebaseerd op het thema "samenwerking op het gebied van cultuur en sport".

Naast verschillende internationale ontmoetingen zullen tal van Nationale Jeugdfestivals plaats vinden, o.a. in Nederland op of omstreeks Pinksteren van dit jaar.

Blijkens de rede van secretaris Malcolm Nixon op de jongste "Executive Committee-meeting" te Stockholm ziet de leiding der WFDY in dit program een teken van de kracht dezer organisatie. Men maakt zich zelfs reeds op de eerste voorbereidingen te treffen voor een 5e Wereldjeugdfestival in 1955.

De WFDY staat daarnaast voor de taak de - in het vorige M.O. reeds aangekondigde - internationale conferentie betreffende de rechten van de plattelandsjeugd voor te bereiden. De communistische jeugdorganisaties in Nederland ontvingen het "advies" nationale en locale voorbereidingscomité's te vormen, evenals het geval was bij de voorbereiding van de in Maart 1953 te Wenen gehouden Internationale Conferentie ter verdediging van de Rechten van de Jeugd.

Overeenkomstig het streven van het Kremlin zich thans meer dan ooit "vreedzaam" voor te doen, heeft de Wereld Federatie van Democratische jeugd een internationale campagne van "vriendschap door kennis en begrip" aangekondigd, die enerzijds begrensd wordt door de Wereldjeugdweek (21-27 Maart) en anderzijds door de Wereldjeugddag (10 November 1954).

Naast de genoemde plannen worden op korte termijn voorbereidingen getroffen voor een Europese jeugdconferentie tegen de EDG, die op 24 en 25 April a.s. te Berlijn zal worden belegd. Zij valt ongeveer samen met het tijdstip, waarop de "Grote Vijf" in Genève bijeenkomen.

Het ligt in de lijn der verwachtingen, dat de Nederlandse communistische jeugdorganisaties (met name het ANJV) aan deze anti-EDG meeting veel aandacht zullen wijden en er afgevaardigden aan zullen doen deelnemen, ook al heeft de Nederlandse Regering het verdrag reeds geratificeerd.

Het ANJV kan zich hiernaan te meer wijden, aangezien de "Koloniale Jeugddag" (21 Februari j.l.) weer tot het verleden behoort. Deze dag ging zonder opzienbarende gebeurtenissen voorbij. Nogmaals besloot het ANJV gezamenlijk met de Indonesische jeugd de actie voor de vrijlating van Piet van Stavoren voort te zetten en te komen tot hechtere samenwerking met de "Pemuda Rakjat", de communistische Indonesische jeugdbeweging.

Het ANJV zag onlangs zijn verbondenheid met de jeugd van de USSR bevestigd toen het van de "Komsomol" de uitnodiging ontving twee afgevaardigden te zenden naar het 12e Congres van deze organisatie, dat op 19 Maart a.s. in Moskou zal worden gehouden. Het zal tevens een jubileumcongres zijn. Op 29 October 1953 bestond de Komsomol officieel 35 jaar. Om onbekende redenen was echter besloten dit feit eerst in 1954 te herdenken.

Vredesbeweging

Het weekblad van de Nederlandse Vredesraad (5.3.54) meldde het afsluiten van het in September 1953 aangevragen "Opinie-onderzoek". De commissie, die het heeft geleid, meent uit de uitslagen te mogen concluderen, "dat onder brede lagen van ons volk sterk de wens leeft om alle conflicten door onderhandelen en niet door geweld tot een oplossing te brengen en dat dit bevorderd kan worden door conferenties tussen de leidende staatslieden der grote mogendheden".

Het hier geciteerde artikel blijkt evenals de er op betrekking hebbende vragen niet meer te zijn dan een herkauwen van de bekende uitspraken van Stalin en Malenkow.

Zij werden voorgelegd aan ruim 8000 personen, van wie circa 75 procent op beide punten bevestigend en ruim 3 procent ontkennend antwoordde. Circa 20 procent stemde blanco.

In aanmerking genomen dat de twee bij het opinie-onderzoek gestelde vragen in wezen de hartewens vertolken van vrijwel iedereen, moet het de Nederlandse Vredesraad wel tot nadenken stemmen dat bijna een kwart van de ondervraagden niet of negatief heeft geantwoord. Daarenboven waren de plaatsen en buurten waar deze enquête werd gehouden tevoren zorgvuldig gekozen ter bevordering van een zo gunstig mogelijke uitslag.

VERTROUWELIJK

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING

Inleiding

In het vorige overzicht konden enkele voorbeelden worden gegeven van het praktijkwerk der E.V.C. en haar bedrijfsbonden, waarin o.m. communistische infiltratie en "eenheid van actie" tot gelding kwamen.

De E.V.C., die momenteel zodanig verzwakt is, dat zij slechts zelden meer komt tot haar vroegere uitdagende wijze van optreden, bewandelt al geruime tijd een rustiger weg. Zij streeft daarmee evenwel nog steeds hetzelfde doel na, n.l. het zo sterk mogelijk beïnvloeden van het maatschappelijk bestel.

Uit de inhoud van een tweetal in Februari j.l. uitgekomen E.V.C.-publicaties mag worden afgeleid, dat deze communistische vakcentrale hiermede, althans in theorie, een tactische wending heeft aangekondigd. Bedoelde publicaties t.w. de brochure "Nieuwe Perspectieven" en het "E.V.C.-Welvaartsplan" steunen voornamelijk op de inhoud van enkele in October 1953 tijdens het derde W.V.V.-congres in Wenen gehouden redevoeringen. Hierover werd reeds in verschillende onzer maandoverzichten het een en ander gezegd. De omstandigheid echter, dat de E.V.C. inzonderheid de rede van de W.V.V.-voorzitter Di Vittorio heeft gebezigd om er haar thans te berde gebrachte "Welvaartsplan" uit op te bouwen, rechtvaardigt bredere behandeling te dezer plaatse.

"Nieuwe Perspectieven"

Deze uitgave van het Verbondsbestuur der Eenheids-Vak-Centrale bevat uittreksels uit de belangrijkste tijdens het jongste congres van het Wereld Vak Verbond gehouden toespraken.

De algemeen secretaris Louis Saillant rapporteerde daar over de werkzaamheden en de taken van het W.V.V. Aan de hand van cijfers betreffende lonen en prijzen in de Westerse landen hekeld hij het Amerikaanse optreden in de laatste jaren. De "Marshall-hulp" had z.i. slechts een verslechtering voor de arbeidersklasse ten gevolge gehad, die schril afstak bij de steeds gunstiger wordende levensomstandigheden der werkers uit de Oost-Europese landen.

Saillant stelde, dat in de strijd voor de verdediging der vakbondsrechten, de nationale onafhankelijkheid en de vrede en tegen de E.D.G., een internationaal gecoördineerde massabeweging het aangewezen machtsmiddel der arbeiders is. Deze massabeweging moest worden bereikt door in alles te streven naar eenheid van actie.

VERTROUWELIJK

Via eenheid van actie tussen de arbeiders in de bedrijven moest men komen tot de samenstelling van een gemeenschappelijk program voor de verschillende vakbonden, al zou dit ook vaak slechts uit één enkele eis bestaan. Deze overeenkomsten kunnen z.i. tot volledige overeenstemming leiden tussen vakorganisaties die voorheen tegenstanders waren, zodat zij in de loop van de ontwikkeling hunner gemeenschappelijke actie kunnen besluiten tot hun organisatorische vereniging.

Overwegend reeds eerder genoemde geluiden zijn in deze rede van Saillant te beluisteren. Het schijnt dan ook voornamelijk de inhoud van de daarna volgende redevoering van de W.V.V.-voorzitter Guiseppe Di Vittorio te zijn geweest, die de E.V.C.-leiding noopte tot de uitgave van vorenvermelde brochure, teneinde diens inzichten op ruime schaal onder de massa bekend te maken.

Hoewel de E.V.C. in haar periodiek "Werkend Nederland" reeds eerder op deze materie was ingegaan, heeft zij het thans nodig geoordeeld verscheidene punten uitvoeriger te behandelen in de brochure, die voor slechts 20 cent aan de man wordt gebracht. Di Vittorio wees er op -zoals reeds in vroegere overzichten kort weergegeven- dat de vakbeweging de taak heeft in nauwe samenwerking met de boeren en andere groepen van de middenklasse een zo breed mogelijk front te maken in de strijd voor verbetering van de sociale en economische toestand van het gehele volk.

In de strijd tegen "Amerikaanse imperialisten" en meer algemeen tegen de monopolisten moet de vakbeweging "een werkelijke economische politiek van de arbeidersklasse stellen, een constructieve politiek van productieve investeringen, volledige werkgelegenheid, ontwikkeling van de productie, verbonden met verhoging van de koopkracht van het volk, in feite een politiek van economische en sociale vooruitgang in ieder land".

Wanneer hij er op wijst, dat de vakbeweging in principe altijd een verhoogde productie heeft voorgestaan, tekent hij hierbij aan:

"Maar verhoogde productiviteit moet het resultaat zijn van verhoogde investeringen, voortdurende modernisering van de uitrusting en een betere organisatie van het werk. Onder deze omstandigheden hebben de arbeiders het recht om in de voordelen, die het resultaat zijn van een grotere productiviteit, te delen en zij moeten dientengevolge het recht opeisen om de productie van de fabriek te controleren, opdat zij hun aandeel krijgen en opdat zij kunnen bijdragen om de winsten beter te gebruiken, zowel bij de uitbreiding van de productie als bij het tot stand brengen van een zo groot mogelijke prijsverlaging in het belang van de consumenten".

VERTROUWELIJK

"Maar, wanneer de verhoogde productiviteit wordt nagestreefd met Amerikaanse methoden, d.w.z. zonder nieuwe investeringen, zonder modernisering van de installaties, maar door een grotere lichamelijke en geestelijke inspanning aan de arbeiders op te leggen, betekent dit onmenselijke super-uitbuiting van de arbeiders".

Di Vittorio vermeldde een en ander te hebben ontleend aan het door de C.G.I.L. (het communistische vakverbond in Italië) ontworpen plan. Het geeft voor dat land belangrijke industriële en agrarische hervormingen zeer concreet aan.

Tenslotte is in de brochure nog een kort verslag opgenomen van de rede van Widjajasastra, afgevaardigde der Indonesische vakbeweging (S.O.B.S.I.) over de ontwikkeling der vakbeweging in de koloniale en half koloniale landen.

Waar het communisme zich tot nu toe weinig gelegen liet liggen aan wezenlijke economische bloei in de niet-communistische landen - het heeft daar als belager van het kapitalistische systeem geen belang bij - moeten de ideeën van Di Vittorio wel als een nieuwe stimulans voor de "leerheid van actie"-tactiek worden gezien en tevens als een streven naar uitbreiding van het operatieterrein der communisten op het nationaal-economische vlak.

De mogelijkheid dat deze tactiek-verandering verwarring en onzekerheid onder de communisten kan veroorzaken, heeft Di Vittorio er toe gebracht haar toe te lichten en leerstellig aannemelijk te maken.

Op de vraag of de communisten de productiviteit in de kapitalistische landen dan wel alleen in de socialistische landen moeten ondersteunen, antwoordt Di Vittorio met een citaat uit "Das Kapital" van Karl Marx:

"Wanneer een arbeider met dezelfde inspanning, dezelfde werktijd, maar met machines en moderner gereedschappen zonder verhoging van de lichamelijke of geestelijke inspanning een grotere productie kan realiseren, dan is dat de productiviteit".

Op grond van deze uit het marxistische arsenaal opgediepte definitie kunnen de communisten het voor het oog van de wereld doen voorkomen alsof zij thans ook in de kapitalistische landen constructief willen medewerken aan economische en maatschappelijke welvaart.

VERTROUWELIJK

Welvaartsplan der E.V.C.

In navolging van het C.G.I.L. heeft nu ook de E.V.C. haar nieuwe welvaartsplan samengesteld. In "Werkend Nederland" en "De Waarheid" wordt dit aangekondigd als een reeks maatregelen, die de weg wijzen naar welvaartsverhoging en crisisbestrijding, t.w.:

1. verhoging van de koopkracht door loonsverhoging;
2. instelling van een prijzenstop om prijsopdrijving door de monopolies tegen te gaan;
3. verhoging van de productiviteit door verbetering van het productie-apparaat;
4. bescherming van de Nederlandse industrie en verdere industrialisatie;
5. verlaging van de belastingen;
6. vrije handel met alle landen op basis van wederzijds voordeel.

Het is wel begrijpelijk, dat het E.V.C.-welvaartsplan met zijn algemeenheden en nauwelijks nieuwe perspectieven aanzienlijk minder constructief is dan dat der C.G.I.L. De maatschappelijke verhoudingen zijn nu eenmaal in Italië voor de werkende massa heel wat ongunstiger dan in Nederland. De verschillende concrete en direct uitvoerbare voorstellen in het project van de invloedrijke communistische vakbeweging van Italië ontbreken ten enenmale in het plan der Eerheids Vak Centrale, wier greep op de massa gering blijft en die dan ook in geen enkel opzicht op een machtsontplooiing zal kunnen rekenen, welke met die in Italië vergelijkbaar zou kunnen zijn.

Mogelijk verwacht de E.V.C.-leiding echter nog nadere concretisering van haar plan door de aangesloten bedrijfsbonden. In haar schrijven aan de centrale werkgeversorganisaties (zie vorig M.O.), waarin eveneens suggesties voor verbetering van de levensomstandigheden der arbeidende bevolking werden gedaan, kondigde de E.V.C. immers aan, dat haar bedrijfsbonden zich met nader uitgewerkte voorstellen tot de betrokken werkgeversorganisaties zullen richten.

In "Werkend Nederland" van 24-2-54 wordt gewag gemaakt van een zodanig optreden van enkele E.V.C.-bonden o.m. de A.B.T., "De Metaal" en "De Grafische". Het betreft hier evenwel slechts bemiddelingspogingen in enige bepaalde, incidentele (stakings)gevallen. De E.V.C. doet het echter voorkomen of hier inderdaad reeds sprake is van het in dit opzicht te verwachten constructieve beleid der aangesloten bedrijfsbonden.

VERTROUWELIJK

Weinig activiteit

Ten aanzien van het optreden der afzonderlijke bedrijfsbonden is er weinig nieuws te melden in aansluiting op het reeds in M.O. no 1-54 over het streven naar "eenheid van actie van onderop" gesignaleerde.

Op 15 Februari j.l. sorteerden de E.V.C.-plannen tot het forceren van een staking onder leden van de bij "De Metaal" aangesloten "Bedrijfsgroep voor werkers in het isolatiebedrijf" enig effect.

Aangezien een groot gedeelte van het circa 145 man personeel omvattende isolatiebedrijf van Hertel & Co te Amsterdam in "De Metaal" is georganiseerd, lag het voor de hand dat de E.V.C.-bond zijn actie zou beginnen onder het personeel van dit bedrijf.

Ofschoon er in Nederland veel isolatiebedrijven gevestigd zijn, bleef deze staking beperkt tot een deel der werknemers van Hertel te Amsterdam, Rotterdam en Utrecht en van een klein isolatiebedrijf te Rotterdam. Men richtte zich hierbij tegen de nieuwe loonregeling.

Hoewel verschillende van de totaal omstreeks 145 stakers werkzaamheden verrichtten op grote bedrijven zoals de N.D.S.M. en de K.N.S.M. te Amsterdam, Wilton Ryenoord te Schiedam en Werkspoor te Utrecht, veroorzaakte dit arbeidsconflict nergens enige stagnatie. De eensgezindheid onder de stakers liet nogal te wensen over, zodat een voor de E.V.C. voortijdig einde der staking werd verwacht. Mede als gevolg van de houding der directie van Hertel, die met ontslag van niet-werkwilligen dreigde, kwam inderdaad op een voor de E.V.C. ongewenst moment aan de staking een einde. De gestelde eisen werden niet ingewilligd. Het abrupte einde heeft "De Metaal" niet veel goed gedaan, waardoor de bond aan prestige inhoette.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN

Nationaal Europese Sociale Beweging (N.E.S.B.)

Ter motivering van het arrest waarbij het Amsterdamse Gerechtshof de beide N.E.S.B.-leiders vrijsprak, werd o.m. overwogen, dat niet was gebleken, dat de door hen geleide beweging rassendiscriminatie nastreefde.

Kennisname van een artikel in het "Sociaal Weekblad" (Nationaal Europees Informatieblad, 2e jaargang no 5) leert echter, dat in N.E.S.B.-kringen hieromtrent toch ook wel andere opvattingen voorkomen. Het bewuste artikel, getiteld "Rassenpolitiek in Israël", vermeldt, dat in genoemd land een wet is afgekondigd, waarbij huwelijken van Joden met niet-Joodse burgers voortaan zijn verboden.

VERTROUWELIJK

Voor de onbekende schrijver van deze beschouwing is een en ander aanleiding uit te weiden over "het rassenprobleem, dat hier te lande is geschapen door de stroom van vluchtelingen uit Indonesië en waarvoor, zowel in het belang van de Nederlandse als de Indonesische bevolkingsgroep, een oplossing dient te worden geschapen". Zolang dit probleem niet door emigratie of op andere wijze kan worden opgelost, is een welbegrepen apartheidspolitiek - die, aldus schrijver, niets met rassendiscriminatie uitstaande kan en mag hebben - ook hier de aangewezen weg.

Het is niet bekend of de auteur de thans in de N.E.S.B.-gelederen algemeen geldende opvatting dan wel slechts zijn eigen mening weergeeft. Zij sluit echter aan bij een der punten van het Werkprogram der Werkgemeenschap Europa, waarin wordt gesteld dat Europa geen smeltkroes van rassen en volkeren mag worden en voorts herstel van de eerbied voor de biologische waarden wordt geëist.

Het standpunt der N.E.S.B., t.o.v. het anti-semitisme zou kunnen worden afgeleid uit een door Van Tienen tijdens zijn proces voor het Amsterdamse Gerechtshof afgelegde verklaring. Hij deelde toen mede dat de leiding der N.E.S.B. een verzoek tot samenwerking van twee Amerikaanse periodieken, beide heftig anti-semitisch, niet alleen had afgewezen, doch haar leden, zelfs op straffe van roeyement, een anti-semitische politiek had verboden. Onbekend is of deze beslissing een principiële was, dan wel een uit tactische overwegingen genomen besluit.

Het in de aanvang genoemde "Sociaal Weekblad", 2e jrg. no 5, maakte er in zijn rubriekje "De pers en het NESB-proces" op pag. 38 melding van.

De N.E.S.B.-leiding achtte blijkbaar - ondanks het vrijsprekend arrest - de tijd nog niet rijp voor een actief optreden naar buiten op enigszins grote schaal. Men beperkte zich tot het colporteren met het blad "Alarm" in Amsterdam-Zuid en in Den Haag. In laatstgenoemde plaats werd zegge één exemplaar van het blad verkocht. Te Amsterdam verwekte het optreden der colporteurs enige reactie bij het publiek en daar maakten - volgens "De Waarheid" - "burgers een einde aan N.(E.).S.B.-provocatie".

Ook volgens het "Sociaal Weekblad" kwam het tot incidenten, echter niet met de burgerij, doch met de inmiddels aangerukte "communistische strijdgroep".

VERTROUWELIJK

HOOFDSTUK V - ACTIVITEIT VAN INDONESIERS.
CHINEZEN? SURINAMERS ETC.

Infiltratiegevaar

In enkele bladen in Indonesië is kritiek geleverd op de tactiek der P.K.I. om in andere organisaties te infiltreren, een werkwijze, welke door het internationale communisme veelal wordt toegepast. Een Indonesisch blad is zelfs van mening, dat door de slappe houding der Indonesische regering de P.K.I. in staat is zich te consolideren. Verder wordt in hetzelfde blad onder de aandacht gebracht, dat er maatregelen zijn getroffen door de Indonesische communisten om de communistische jongerenorganisaties om te vormen tot commando's teneinde een militaire training te bewerkstelligen.

Anderzijds heeft het communistische blad "Harian Rakjat" (van 8 Februari j.l.) in een kritisch hoofd-artikel over het Nederlandse kolonialisme opgemerkt, dat de Indonesische republiek daartegen beschermd moet worden met de steun van het volk. Hiervoor dient aan het volk de vrijheid gegeven te worden zich te organiseren. Deze vrijheid, welke volgens het blad wel op papier bestaat, moet echter ook in de praktijk bestaan in het belang van het verzet tegen de Nederlanders.

Door de communisten in Indonesië wordt regelmatig zoveel mogelijk agitatie tegen Nederland gevoerd en steeds weer wordt er op aangedrongen onverwijld de Nederlands-Indonesische Unie op te zeggen en de Nederlandse bedrijven in Indonesië in beslag te nemen en te nationaliseren.

Moskou inviteert

Elijken een bericht in "De Waarheid" (10-2-54) heeft Sowjet-Rusland een aantal Aziatische landen, waaronder Indonesië, uitgenodigd in September en October a.s. delegaties naar de U.S.S.R. te zenden ter bestudering van de industriële, wetenschappelijke, sociale en landbouw-ontwikkeling. De uitnodiging werd gedaan door de Sowjet-Ambassadeur in India, Mensjikow, tijdens de zitting te Colombo van de economische commissies van de U.N.O. voor Azië en het Verre Oosten.

Contact-centrum

In Augustus 1953 is in Nederlandse communistische bladen de tekst gepubliceerd van een gemeenschappelijk program van de Nederlandse en Indonesische jongeren, waarvoor de grondslag was gelegd tijdens het in die maand te Boekarest gehouden 4e Jeugdfestival. De onder-tekenaars waren: een vertegenwoordiger van de "Pemuda Rakjat" (Indonesië), één van het A.N.J.V. (Joop de Wolff) en één van de O.P.S.J. (Catrien Bultje).

Hoewel van een noemenswaardige samenwerking naar buiten nog niet veel is gebleken, bestaat er toch aanleiding voor het vermoeden, dat nauwer contact is ontstaan tussen deze communistische jeugdorganisaties. Op 23 Januari j.l. arriveerde namelijk uit Djakarta op Schiphol de Indonesiër Sukatno, voorzitter van de communistische "Pemuda Rakjat" (Volksjeugd) in Indonesië. Hij was op doorreis naar Zweden om te Stockholm de "Internationale jeugdconferentie" bij te wonen. Bij aankomst uit Djakarta op Schiphol werd hij verwelkomd door hoofdbestuurleden van het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond. Als verblijfplaats gaf hij het kantooradres van het A.N.J.V. hoofdbestuur op en hij logeerde bij een O.P.S.J.-er.

Het A.N.J.V.-orgaan "Jeugd" van 20 Februari j.l. geeft een gesprek weer van een A.N.J.V.-er met Sukatno, die o.a. verklaarde: "De Indonesische jeugd haat de Nederlanders, die komen om ons land te onderdrukken: de Nederlandse imperialisten. De haat gaat echter niet uit naar de Nederlandse jeugd." Zijns inziens moet de onderlinge samenwerking nog veel meer versterkt worden.

Verbindingen met Rood China

De Indo-Chinese studentenvereniging "Chung San Hui" te Amsterdam, welke organisatie zich meer en meer is gaan oriënteren op de Chinese Volksrepubliek, vierde haar 8-jarig bestaan, waaraan medewerking werd verleend door de Russische zang- en dansgroep "Krasnaja Zwesta". Deze voerde in nationale kledij verschillende zang- en dansnummers uit. De medewerking was verkregen door tussenkomst van een communistisch lid der "Chung San Hui".

Films voor het feest waren beschikbaar gesteld door de Waarheid-filmdienst. (de films "The Kid" en "The Adventure").

Bij op China georiënteerde Indo-Chinese studenten, die behoorden tot de z.g. "kerngroep", is geruime tijd geleden het denkbeeld naar boven gekomen pogingen aan te wenden, opdat de landelijke Indo-Chinese studentenvereniging "Chung Hwa Hui" zich op de Chinese Volksrepubliek zou gaan richten. Aanvankelijk is hiervan niets van belang gebleken, doch onlangs heeft één der "kerngroep"-leiders het resultaat geboekt, dat alle door hem voor een nieuw bestuur van "Chung Hwa Hui" voorgestelde Indo-Chinezen zijn gekozen. Dit nu kan inderdaad leiden tot toenemende oriëntering op Peking.

- 24 -

Bij voortdurende wordt geconstateerd, dat in Peking uitgegeven propagandamateriaal naar verschillende adressen in Nederland wordt gezonden. Over het algemeen is al dit propagandamateriaal uitstekend verzorgd en geïllustreerd, vaak in kleurendruk. Ten dele is deze propagandalectuur verkrijgbaar bij de communistische boekhandel en uitgeverij "Pegasus" te Amsterdam.

15-3-1954

HOOFDSTUK VI: Voor het overzicht der stakingen in Februari 1954 zie blz. 25.

Stakingen overzicht in
Februari 1954

- 25 -

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	<u>V o l g n o</u>
J.Kuiper Confectiebe- drijf, A'dam	Onvoldoende verwarming	Geen	Verwarming werd opge- voerd	1.
Eerste Ned.Coöp. Kunstmestfa- briek te Vlaardingen	Ontslag van twee arbei- ders	Chevofa-EVC stockte	Geen	2.
Fa. Hertel Isolatiebe- drijf, A'dam	Protest tegen nieuwe loonregeling	De Metaal-EVC gaf leiding	Geen	3.
Glazenwassers te den Haag	Protest tegen nieuwe bij CAO vastgestelde lonen	NVV bemiddelde	Werkgevers zullen 6% uitbetalen	4.
Wilton Feijen- oord te Schiedam	Protest tegen nieuwe loonregeling	De Metaal-EVC gaf leiding	Geen	5.
Fa.Hertel Isolatiebe- drijf te Rotterdam	Protest tegen nieuwe loonregeling	De Metaal-EVC gaf leiding	Geen	6.
<u>Rectificatie:</u> In M.O. 1-'54 werd in de lijst van stakingen onder No.6 een conflict opgenomen bij de Fa. Schmidt & Zn., Trico- tagefabriek te Wildervank. Abusievelijk werd onder de streep het getal 550 geplaatst, boven de streep daaren- tegen staat het getaal 300. Deze getallen dienen van plaats te worden verwisseld.				

V Begin De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal
o in stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen ge-
l vori- ven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werk-
g ge zaam is.
n maand .: staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren)
o -: staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
=: staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1.		8																										
2.							10	0																				
3.															99													
4.															60													
5.																						26						
6.																						125						

aanvankelijk staakten
75 personen. Dit aan-
tal liep in de loop
van het conflict op
tot 110.